

پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری (۲۰): پاییز ۱۴۰۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شماره مسلسل: ۱۹۲۲۵
کد موضوعی: ۲۲۰

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

تاریخ انتشار:
۱۴۰۲/۶/۱

عنوان گزارش:
پایش امنیت سرمایه‌گذاری
به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری (۲۰): پاییز ۱۴۰۱

نام دفتر:
مطالعات اقتصادی (گروه مطالعات محیط کسب و کار و تنظیم‌گری بخشی)

تهیه و تدوین کنندگان:
ایمان تهرانی، امین قنبری

ناظر علمی:
میلاد بیگی

گرافیک و صفحه‌آرایی:
نرجس امیراحمدی

ویراستار ادبی:
زهره عطاردی

واژه‌های کلیدی:
۱. امنیت سرمایه‌گذاری
۲. محیط کسب و کار
۳. حقوق مالکیت
۴. شفافیت
۵. فعالان اقتصادی

فهرست مطالب

۷	چکیده.....
۷	خلاصه مدیریتی.....
۹	مقدمه: روش شناسی.....
۱۰	۱. شاخص کلی امنیت سرمایه گذاری در ایران در پاییز ۱۴۰۱.....
۱۰	۱-۲. بررسی وضعیت نماگرهای امنیت سرمایه گذاری در ایران به تفکیک استان ها.....
۱۲	۲. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه گذاری در پاییز ۱۴۰۱.....
۱۳	نماگر «عملکرد دولت».....
۱۴	نماگر «ثبات اقتصاد کلان».....
۱۵	نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت».....
۱۶	نماگر «شفافیت و سلامت اداری».....
۱۷	نماگر «ثبات و پیش بینی پذیری مقررات و رویه های اجرایی».....
۱۸	نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی».....
۱۹	نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض».....
۲۰	۳. بررسی مؤلفه های امنیت سرمایه گذاری در پاییز ۱۴۰۱.....
۲۰	۱-۳. امنیت سرمایه گذاری در ایران برحسب ۱۷ مؤلفه آماری.....
۲۲	۲-۳. امنیت سرمایه گذاری در ایران برحسب ۲۱ مؤلفه پیمایشی.....
۲۴	۳-۳. امنیت سرمایه گذاری در ایران برحسب مؤلفه های پیمایشی به تفکیک حوزه های کاری.....
۲۴	نتیجه گیری و پیشنهادها.....
۲۵	پیوست.....
۲۷	منابع و مآخذ.....

فهرست نمودارها

۲۱	نمودار ۱. امنیت سرمایه گذاری در ایران برحسب مؤلفه های آماری در پاییز ۱۴۰۱.....
۲۲	نمودار ۲. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه گذاری در پاییز ۱۴۰۱.....

فهرست جداول

جدول ۱. رتبه‌بندی استان‌ها از نظر شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در پائیز ۱۴۰۱.....	۱۰
جدول ۲. نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری به ترتیب ارزیابی در پائیز ۱۴۰۱ و مقایسه آنها در فصول گذشته	۱۲
جدول ۳. رتبه استان‌ها براساس نماگر «عملکرد دولت» در پائیز ۱۴۰۱.....	۱۳
جدول ۴. رتبه استان‌ها براساس نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در پائیز ۱۴۰۱.....	۱۴
جدول ۵. رتبه استان‌ها براساس نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» در پائیز ۱۴۰۱.....	۱۵
جدول ۶. رتبه استان‌ها براساس نماگر «شفافیت و سلامت اداری» در پائیز ۱۴۰۱.....	۱۶
جدول ۷. رتبه استان‌ها براساس نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» در پائیز ۱۴۰۱.....	۱۷
جدول ۸. رتبه استان‌ها در نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» پائیز ۱۴۰۱.....	۱۸
جدول ۹. رتبه استان‌ها براساس نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» پائیز ۱۴۰۱.....	۱۹
جدول ۱۰. ارزیابی ۱۷ مؤلفه آماری امنیت سرمایه‌گذاری در پائیز ۱۴۰۱.....	۲۱
جدول ۱۱. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در پائیز ۱۴۰۱ و مقایسه وضعیت آن با تابستان ۱۴۰۱.....	۲۳
جدول ۱۲. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک حوزه‌های کاری در مطالعه پائیز ۱۴۰۱.....	۲۴

فهرست شکل‌ها

شکل ۱. شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در پائیز ۱۴۰۱.....	۱۱
شکل ۲. وضعیت نماگر «عملکرد دولت» به تفکیک استان‌ها در پائیز ۱۴۰۱.....	۱۳
شکل ۳. وضعیت نماگر «ثبات اقتصاد کلان» به تفکیک استان‌ها در پائیز ۱۴۰۱.....	۱۴
شکل ۴. وضعیت نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» به تفکیک استان‌ها، پائیز ۱۴۰۱.....	۱۵
شکل ۵. وضعیت نماگر «شفافیت و سلامت اداری» به تفکیک استان‌ها در پائیز ۱۴۰۱.....	۱۶
شکل ۶. وضعیت نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» از شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در پائیز ۱۴۰۱.....	۱۷
شکل ۷. وضعیت نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» به تفکیک استان‌ها در پائیز ۱۴۰۱.....	۱۸
شکل ۸. وضعیت نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» به تفکیک استان‌ها در پائیز ۱۴۰۱.....	۱۹

پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری (۲۰): پاییز ۱۴۰۱

چکیده

۱۴۰۱ و محاسبه ۷ نماگر مربوطه است. براساس محاسبات انجام شده شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران که با استفاده از دو مجموعه داده‌های پیمایشی و آماری تهیه می‌شود در پاییز ۱۴۰۱ کمیت ۶/۸۲ از ۱۰ (بدترین حالت) سنجیده شده است. مقدار عددی این شاخص در مطالعه فصل قبل (تابستان ۱۴۰۱) با کمیت ۶/۸۲ و در پیمایش دو فصل قبل تر (بهار ۱۴۰۱) با کمیت ۶/۵۱ ارزیابی شده بود که نشان می‌دهد امنیت سرمایه‌گذاری در بازه بهار تا پاییز ۱۴۰۱ با توجه به ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در یک روند نامناسب شدن قرار گرفته است.

گزارش‌های فصلی امنیت سرمایه‌گذاری بر آن است تا با جلب توجه عموم مسئولان کشور به این عامل کلیدی در توسعه اقتصادی، اما مغفول مانده در سیاستگذاری اقتصاد ایران، به گفتمان‌سازی در جهت افزایش امنیت سرمایه‌گذاری و ضمانت‌های اجرایی حقوق مالکیت فعالان اقتصادی ایران و نیز بهبود عینی و واقعی امنیت اقتصادی و فضای سرمایه‌گذاری در ایران کمک کند. این گزارش، با استفاده از آمارهای رسمی منتشر شده و در دسترس و نیز ارزیابی ۳۰۵۲ فعال اقتصادی نمونه از میان فعالان اقتصادی همه استان‌های کشور بوده است. حاصل تحقیق انجام شده، ارزیابی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برای فصل پاییز

خلاصه مدیریتی

بیان مسئله

گزارش حاضر، بیستمین سنجش پی‌درپی و فصلی «شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» است. این گزارش، با استفاده از آمارهای رسمی منتشر شده و در دسترس و نیز ارزیابی ۳۰۵۲ فعال اقتصادی نمونه از میان فعالان اقتصادی همه استان‌های کشور بوده است که وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز سال ۱۴۰۱ را با ۳۸ مؤلفه، ۷ نماگر به تفکیک ۳۱ استان و ۹ حوزه کسب و کار نشان می‌دهد.

شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران که با استفاده از دو مجموعه داده‌های پیمایشی و آماری تهیه می‌شود در پاییز ۱۴۰۱ کمیت ۶/۸۲ از ۱۰ (بدترین حالت) سنجیده شده است. مقدار عددی این شاخص در مطالعه فصل قبل (تابستان ۱۴۰۱)، ۶/۸۲ بوده که نشان می‌دهد کمیت عددی امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۱ نسبت به فصل قبل از آن، با توجه به ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در فصل پاییز تغییری نکرده است. هر چند نسبت به دو فصل قبلی روند نامناسب شدن آن ادامه داشته و تثبیت شده است.

۱. مشارکت فعالان کسب و کار در این پایش نسبت به دوره قبل با کاهش بسیار شدید مواجه شده است، اما براساس معیار اطمینان حداکثری که برای این کار در نظر گرفته شده باید تعداد پاسخ‌نامه‌های واصله در این پیمایش به حدنصاب کاملی (بالغ بر ۸۰۳۵ پاسخ‌نامه صحیح و براساس سطح اطمینان آماری ۹۵ درصدی) برای کل کشور برسد تا براساس آن، بتوان نتایج این مطالعه را به کل فعالان اقتصادی تعمیم داد و روند تغییرات استانی را با قاطعیت مقایسه کرد؛ اما ملاحظه می‌شود با توجه به اینکه حدنصاب آماری برای کل کشور حاصل نشده، بنابراین استنتاج و تحلیل قطعی از یافته‌های این پایش تا زمان دستیابی سطح اطمینان آماری حداکثری و آن هم برای تمامی استان‌ها باید با احتیاط و دقت صورت گیرد.

۲. به دلایل مختلفی در پاییز ۱۴۰۱ نیز بارش مشارکت فعالان اقتصادی نسبت به پایش‌های اخیر مواجه بودیم. در این دوره نیز با توجه به هم‌زمانی دریافت اطلاعات از فعالان کسب و کار با اتفاقات رخ داده در هفته پایانی شهریورماه ۱۴۰۱ و ماه‌های پاییز ۱۴۰۱ و محدودیت‌های ارسال پیامک و دسترسی به اینترنت به دلیل سوءاستفاده معاندین نظام و اغتشاشگران از این فضا هم‌زمان با توزیع پرسش‌نامه پاییز ۱۴۰۱ در کنار تشدید تبلیغات سوء رسانه‌ها علیه مردم کشورمان متأسفانه با تعداد کمتری از پرسش‌نامه‌های صحیح پر شده نسبت به حد ایده‌آل مواجه شدیم. هر چند نسبت به پایش تابستان ۱۴۰۱ از افزایش قابل توجهی برخوردار بوده است (بالغ بر ۲۲۰۰ نفر بیشتر مشارکت داشتند) اما همچنان درخصوص برخی از استان‌ها کفایت آماری لازم حد نصاب ۲۶۰ نفر پاسخ‌دهنده حاصل نشده است.

۳. ایمان تهرانی و امین قنبری، گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری (۱۹) تابستان ۱۴۰۱ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۱۷۰، تیرماه ۱۴۰۲.

یافته‌های کلیدی

براساس ارزیابی صورت گرفته در پیمایش فصلی پاییز سال ۱۴۰۱ و مقایسه آن با تابستان سال ۱۴۰۱، نامناسب‌ترین و مناسب‌ترین مؤلفه‌های ارزیابی شده از امنیت سرمایه‌گذاری به شرح زیر هستند:

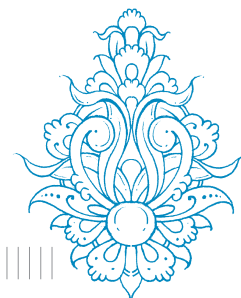
تابستان سال ۱۴۰۱			پاییز سال ۱۴۰۱		
ردیف	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	کمیت	ردیف	نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها	کمیت
۱	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده	۹/۲۰	۱	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده	۸/۷۹
۲	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده	۸/۸۷	۲	میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی	۸/۴۵
۳	حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری	۸/۶۰	۳	ثبات قیمت مواد اولیه	۸/۳۴
ردیف	مناسب‌ترین مؤلفه‌ها	کمیت	ردیف	مناسب‌ترین مؤلفه‌ها	کمیت
۱	استفاده غیر مجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی	۵/۵۰	۱	رواج توزیع کالای قاچاق	۵/۶۵
۲	وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار	۵/۵۵	۲	وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار	۵/۳۰
۳	سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)	۵/۵۵	۳	استفاده غیر مجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی	۴/۹۲

پیشنهاد راهکارهای تقنینی، نظارتی یا سیاستی

با وجود آنکه این گزارش پیشنهاد تقنینی نداشته و صرفاً بر آن است تا با تهیه گزارشهای فصلی ارزیابی‌کننده شرایط پایش امنیت سرمایه‌گذاری در استانهای کشور را نشان دهد اما ذکر این نکته ضروری است که در پایش پاییز ۱۴۰۱ وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در طول ۲۰ دوره پیمایش فصلی همانند پایش فصل تابستان ۱۴۰۱ نامناسب‌ترین وضعیت را نمایان ساخته است. ادامه این روند نامناسب شدن شاخص امنیت سرمایه‌گذاری، نشان‌دهنده هشدار جدی درخصوص مؤلفه‌های مورد سنجش شاخص امنیت سرمایه‌گذاری است و لزوم توجه و انجام اصلاحات جدی در روند مؤلفه‌های ذکر شده را بیش از پیش ضروری می‌سازد. بنابراین انتظار می‌رود با تداوم تهیه و انتشار گزارشهای فصلی امنیت سرمایه‌گذاری، توجه و حساسیت عموم مسئولان کشور به این عامل کلیدی سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی اما مغفول مانده در سیاستگذاری اقتصاد ایران جلب شود و این مجموعه گزارشهای فصلی، به ترویج گفتمان امنیت سرمایه‌گذاری، قانون‌گذاری بهتر، رعایت قانون، احترام بیشتر به حقوق مالکیت و نیز بهبود عینی و واقعی امنیت اقتصادی و فضای سرمایه‌گذاری در ایران کمک کند. علاوه بر اینها، امید است با انجام مستمر این ارزیابی و انتشار نتایج آن، مسئولان اجرایی کشوری و استانی در قبال فعالان اقتصادی، متعهدتر و مسئولیت‌پذیرتر شده و قوای مقننه و قضائیه نیز در ایجاد بستر امن و رقابتی برای سرمایه‌گذاری و تولید در ایران بیشتر و مؤثرتر بکوشند.

با توجه به بررسی‌های به عمل آمده ملاحظه می‌شود که نامناسب‌ترین مؤلفه امنیت سرمایه‌گذاری که فعالان اقتصادی را بیش از همه آزار می‌دهد در این مطالعه نیز همانند پایش قبلی مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» نامناسب‌ترین وضعیت را به خود اختصاص داده است، در این میان برای اولین بار در طی چند پایش گذشته دو مؤلفه «میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی» و مؤلفه «ثبات قیمت مواد اولیه» در جایگاه دومین و سومین مؤلفه نامناسب مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند که قابل بررسی بیشتر است.

براساس یافته‌های داده‌های این گزارش پس از تلفیق داده‌های آماری و یافته‌های پیمایشی، به ترتیب استان‌های ایلام، سیستان و بلوچستان و گلستان نامناسب‌ترین و استان‌های سمنان، خراسان جنوبی و هرمزگان مناسب‌ترین وضعیت را از دیدگاه فعالان کسب و کار از منظر شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۱ کسب کرده‌اند. براساس نتایج این مطالعه، در پاییز ۱۴۰۱، از بین ۹ حوزه فعالیت اقتصادی مورد سنجش در این پایش، فعالان اقتصادی در حوزه معدن (به جز نفت و گاز) با وجود آنکه نسبت به پایش قبل تر از نظر کمیت عددی نسبت به خودش نامناسب‌تر ارزیابی شده است اما همچنان همانند پایش گذشته مناسب‌ترین ارزیابی در میان ۹ حوزه را به خود اختصاص داده است. در این میان فعالان اقتصادی در حوزه نفت خام و گاز طبیعی، تأمین آب، برق و گاز نامناسب‌ترین ارزیابی را در میان همه حوزه‌ها از وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری ارائه کرده‌اند. گفتنی است که در پایش پاییز ۱۴۰۱ همانند پایش گذشته نماگر عملکرد دولت همچنان نامناسب‌ترین وضعیت را نشان می‌دهد و نماگر ثبات اقتصاد کلان جایگاه دوم نامناسب‌ترین‌ها را به خود اختصاص داده است.

مقدمه: روش‌شناسی^۱

گزارش حاضر، بیستمین گزارش مستمر فصلی است که با ابزار پرسش‌نامه و براساس ترکیبی از «ادراک‌سنجی» فعالان اقتصادی سراسر کشور از وضعیت ۲۴ مؤلفه پیمایشی (Survey Data) و نیز ۱۷ داده آماری (Hard Data) امنیت سرمایه‌گذاری ایران در دوره سه‌ماهه پاییز ۱۴۰۱ تهیه شده است. این گزارش، با روش‌های پیمایشی و آماری، نماگرها و مؤلفه‌های مؤثر در سرمایه‌گذاری را در استان‌ها و بخش‌های اقتصادی ایران ارزیابی کرده و با تلفیق آنها به روش علمی، «شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» مربوط به فصل پاییز ۱۴۰۱ را ارائه داده است.^۲

پرسش‌نامه پژوهش حاضر، به صورت الکترونیکی^۳ و شامل ۲۱ پرسش ثابت برای سنجش ادراک و احساس فعالان اقتصادی از وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری به صورت کیفی و طیف (گزینه‌های) پنج‌گانه «خیلی زیاد، زیاد، تاحدودی، کم و خیلی کم» طراحی شده است. در پرسش‌نامه و ارزیابی پایش امنیت سرمایه‌گذاری، ارزیابی بین صفر و ۱۰ انجام می‌شود. به طوری که ۱۰ نامناسب‌ترین (بدترین) و صفر مناسب‌ترین (بهترین) ارزیابی است و در نهایت شاخص هر چه به صفر نزدیک‌تر باشد، مناسب‌تر (بهتر) ارزیابی و تلقی می‌شود. در عین حال از ابتدای سال ۱۴۰۱ سه پرسش جدید^۴ در خصوص تغییرات برخی مقررات به پرسش‌نامه پایش افزوده شده که عبارتند از: در فصل (پاییز) ۱۴۰۱ تغییر قوانین و مقررات صادراتی تا چه حد بر کسب و کار شما تأثیر گذاشته است؟ در فصل (پاییز) ۱۴۰۱ تغییر قوانین و مقررات وارداتی تا چه حد بر کسب و کار شما تأثیر گذاشته است؟ در فصل (پاییز) ۱۴۰۱ قیمت‌گذاری دستوری از سوی نهادهای مرجع قیمت‌گذاری تا چه حد بر کسب و کار شما تأثیر گذاشته است؟ تحلیل دقیق روند این سه مؤلفه در پایش‌های آتی که زمینه مقایسه فصلی آن فراهم می‌شود، امکان‌پذیر است.

یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های این پژوهش، دسترسی به فهرست اعضای نمونه آماری تعیین شده (فعالان اقتصادی سراسر کشور) و نیز قانع و راضی کردن آنها به تکمیل پرسش‌نامه این پژوهش بوده است؛ گفتنی است که باید به طور متوسط از هر استان ۲۶۰ پرسش‌نامه تکمیل و تحویل داده شود. گفتنی است که برای پایش بهار ۱۴۰۱ بالغ بر ۶۱۳۲ پرسش‌نامه قابل قبول واصل شده بوده است. اما متأسفانه در پایش تابستان ۱۴۰۱ برخلاف پایش قبل از آن تعداد نمونه‌ها (پرسش‌نامه‌های پُر شده) بنا به برخی دلایل ذکر شده به شدت کاهش یافته (کمتر از ۱۰۰۰) و در اکثر استان‌ها به اندازه مورد قبول نرسیده بود اما خوشبختانه برای پایش پاییز مجدداً روند افزایش نمونه‌ها تا حدودی تکرار شد، اما به رغم تمام تلاش‌های تیم پایش با استانداردها و انتظارات همچنان فاصله زیادی دارد. به نحوی که تنها در استان تهران این موضوع محقق شد و در ۳ استان آذربایجان شرقی، فارس و خراسان رضوی به تحقق بیش از ۷۰ درصدی، در ۱۳ استان تحقق بین ۳۰ تا ۷۰ درصدی و در ۱۴ استان به تحقق زیر ۳۰ درصدی در تکمیل پرسش‌نامه حاصل شد. بنابراین براساس روش آماری مورد استفاده، جهت تعمیم نتایج پژوهش در همه استان‌ها به کل جامعه باید با احتیاط عمل کرد. امید است با تغییر وضعیت و تثبیت شرایط کشور در پایش‌های آتی اقبال فعالان کسب و کار به مشارکت در پایش‌ها مجدداً بر گردد و با مشارکت فعال ایشان بتوان نتایج قابل قبول تر کارشناسی و قابل تعمیم به کل استان‌ها را به دست آورد.

۱. برای مطالعه بیشتر رجوع شود به: مرکز پژوهش‌های مجلس، سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها به شماره مسلسل و همچنین آخرین گزارش با عنوان «پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۶۱: پاییز ۱۴۰۱، خردادماه ۱۴۰۱، شماره مسلسل ۶۶۲۸۱

۲. به جهت لزوم رعایت اختصار، تصمیم بر آن شد که از این به بعد، روش‌شناسی گزارش، پرسش‌نامه و مقررات پیمایش، جامعه انتخاب نمونه و حجم نمونه‌ها و میزان درصد نمونه‌های تحقق یافته در هر استان، در متن اصلی گزارش درج نشوند؛ موارد فوق‌الذکر در پیوست و متون گزارش‌های قبلی قابل مطالعه است.

۳. سؤالات پرسش‌نامه در آدرس www.rcmajlisform.ir و از طریق ارسال لینک اختصاصی به وسیله پیامک برای جامعه آماری قابل دسترسی است.

۴. تصمیم بر آن است تا متناسب با تحولات جامعه در هر فصل چند سؤال جدید انتخاب و مورد سنجش فعالان اقتصادی قرار گیرد و تحلیلی مجزا برای آنها در یک دوره حداقل یک‌ساله انجام پذیرد.

۱. شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران در پاییز ۱۴۰۱

۱۴۰۱ با کمیت عددی ۶/۵۱ محاسبه شده و برای زمستان ۱۴۰۰ با کمیت ۵/۹۲ محاسبه شده بوده است به عبارتی وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۱ در ادامه تابستان ۱۴۰۱ به وضوح نشان از حرکت به سمت نامناسب شدن شاخص است و حکایت از تشبیت این روند نامناسب دارد. جدول ۱ وضعیت شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری (به تفکیک مؤلفه‌های پیمایشی و آماری) در پاییز ۱۴۰۱ را به تفکیک استان‌ها نشان می‌دهد.

پس از استخراج مؤلفه‌های پیمایشی و آماری، اکنون با تلفیق این مؤلفه‌ها، شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۱ ارائه می‌شود. براساس پژوهش پشتیبان گزارش حاضر،^۱ شاخص امنیت سرمایه‌گذاری، با محاسبه میانگین وزنی مؤلفه‌های پیمایشی و آماری با نسبت ۸۰ به ۲۰ استخراج می‌شود که بر این اساس، شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری برای فصل پاییز ۱۴۰۱ همانند فصل تابستان ۱۴۰۱ با کمیت ۶/۸۲ به دست آمده است در صورتی که برای فصل بهار

جدول ۱. رتبه‌بندی استان‌ها از نظر شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در پایش پاییز ۱۴۰۱

ردیف	استان / شاخص	شاخص امنیت سرمایه‌گذاری	
		پاییز ۱۴۰۱	تابستان ۱۴۰۱
۱	سمنان	۶/۳۱	۶/۳۴
۲	خراسان جنوبی	۶/۳۵	۶/۱۹
۳	هرمزگان	۶/۴۸	۶/۴۹
۴	قزوین	۶/۵۱	۵/۹۸
۵	کرمان	۶/۵۵	۶/۴۵
۶	مرکزی	۶/۵۶	۶/۷۷
۷	آذربایجان غربی	۶/۵۹	۶/۵۰
۸	زنجان	۶/۶۵	۶/۹۶
۹	کردستان	۶/۶۶	۶/۶۵
۱۰	خراسان شمالی	۶/۷۶	۶/۸۹
۱۱	اردبیل	۶/۷۸	۶/۸۳
۱۲	گیلان	۶/۸۳	۶/۹۹
۱۳	لرستان	۶/۸۵	۶/۶۵
۱۴	خراسان رضوی	۶/۸۵	۶/۷۹
۱۵	یزد	۶/۸۹	۶/۷۹
۱۶	قم	۶/۸۹	۶/۷۹
۱۷	آذربایجان شرقی	۶/۸۹	۶/۹۰
۱۸	مازندران	۶/۹۰	۶/۷۵
۱۹	اصفهان	۶/۹۰	۶/۹۹
۲۰	خوزستان	۶/۹۰	۶/۸۲
۲۱	فارس	۶/۹۲	۶/۹۹
۲۲	همدان	۶/۹۷	۷/۰۰
۲۳	بوشهر	۶/۹۸	۷/۱۳
۲۴	چهارمحال و بختیاری	۶/۹۹	۷/۰۰
۲۵	البرز	۷/۰۰	۶/۹۶
۲۶	کرمانشاه	۷/۰۰	۷/۰۵
۲۷	تهران	۷/۰۱	۷/۱۰
۲۸	کهگیلویه و بویراحمد	۷/۰۶	۷/۴۰
۲۹	گلستان	۷/۰۸	۶/۷۸
۳۰	سیستان و بلوچستان	۷/۱۴	۷/۴۲
۳۱	ایلام	۷/۲۴	۷/۴۵
	میانگین	۶/۸۲	۶/۸۲

شاخص تلفیقی امنیت سرمایه‌گذاری میانگین وزنی دو بخش پیمایشی با وزن ۰/۸ و آماری با وزن ۰/۲ است. رتبه استان‌ها براساس شاخص تلفیقی پاییز ۱۴۰۱ از نامناسب‌ترین به مناسب‌ترین مرتب شده است.

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس - سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها به شماره مسلسل ۲۵۸۵۱.

در این میان برای پایش پاییز ۱۴۰۱ به ترتیب استان‌های ایلام، سیستان و بلوچستان و گلستان به عنوان نامناسب‌ترین استان‌ها از نظر امنیت سرمایه‌گذاری شناسایی شده‌اند در حالی که در پایش مربوط به فصل تابستان ۱۴۰۱ به ترتیب استان‌های ایلام، سیستان و بلوچستان و بوشهر محاسبه شده بودند.

شکل ۱. شاخص ملی امنیت سرمایه گذاری به تفکیک استان هادریاییز ۱۴۰۱

۲. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۱

یادآور می‌شود در این پژوهش، هفت نماگر اصلی تشکیل‌دهنده شاخص امنیت سرمایه‌گذاری طبق جدول زیر تعریف شده‌اند و ارزیابی کلی هر نماگر با تلفیق مؤلفه‌های آماری و پیمایشی (به صورت تأثیر ۲۰ درصدی مؤلفه‌های آماری و ۸۰ درصدی مؤلفه‌های پیمایشی) به ترتیب زیر است.

همچنان که در بخش‌های پیشین اشاره شد هر شاخص از تعدادی نماگر و هر نماگر از تعدادی مؤلفه تشکیل شده است. در بخش قبل، نتایج پژوهش براساس مؤلفه‌های آماری و پیمایشی ارائه شد. در این بخش نتایج پژوهش براساس نماگرهای هفت‌گانه امنیت سرمایه‌گذاری ارائه می‌شود.

جدول ۲. نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری به ترتیب ارزیابی در پاییز ۱۴۰۱ و مقایسه آنها در فصول گذشته

ردیف	نماگرهای شاخص امنیت سرمایه‌گذاری	پاییز ۱۴۰۱	تابستان ۱۴۰۱	بهار ۱۴۰۱	زمستان ۱۴۰۰	میانگین چهار فصل منتهی به پاییز ۱۴۰۱	تغییر پاییز ۱۴۰۱ نسبت به تابستان ۱۴۰۱
۱	عملکرد دولت (نامناسب‌ترین بدترین ارزیابی در فصول اخیر)	۸/۲۲	۸/۳۳	۸/۰۱	۷/۴۸	۸/۰۱	مناسب‌تر
۲	ثبات اقتصاد کلان	۷/۵۲	۷/۴۲	۷/۶۸	۶/۵۲	۷/۲۹	نامناسب‌تر
۳	تعریف و تضمین حقوق مالکیت	۷/۵۰	۷/۳۸	۷/۲	۶/۰۰	۷/۰۲	نامناسب‌تر
۴	شفافیت و سلامت اداری	۶/۹۵	۶/۸۱	۶/۱۸	۶/۲۸	۶/۵۶	نامناسب‌تر
۵	ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی	۶/۷۷	۶/۷۸	۶/۷	۵/۷۳	۶/۵۰	مناسب‌تر
۶	فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی	۶/۶۷	۶/۹۰	۶/۷۵	۶/۰۵	۶/۵۹	مناسب‌تر
۷	مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (مناسب‌ترین بهترین ارزیابی در دو فصل اخیر)	۵/۲۳	۵/۰۶	۴/۴۹	۱۷/۴	۴/۷۴	نامناسب‌تر

توضیح: نمره ۱۰: نامناسب‌ترین ارزیابی.

که در پاییز ۱۴۰۱ وضعیت نماگر «ثبات اقتصاد کلان» هم مجدداً در دومین نماگر نامناسب قرار گرفته است؛ در پایش پاییز ۱۴۰۱ وضعیت مؤلفه‌های نماگر «شفافیت و سلامت اداری» که از چهار مؤلفه پیمایشی تشکیل شده نسبت به دو پایش قبلی ۱۴۰۱ بدتر و نامناسب‌تر ارزیابی شده و در جایگاه چهارمین نماگر نامناسب قرار گرفته است.

در جدول ۲ ترتیب نماگرهای هفت‌گانه از نامناسب‌ترین به مناسب‌ترین ارائه شده است. از مقایسه این جدول با مطالعات گذشته در می‌یابیم که نامناسب‌ترین نماگر در پاییز ۱۴۰۱ همانند چند پایش گذشته، همچنان نماگر «عملکرد دولت» بوده است؛ در این میان مناسب‌ترین نماگر در چند پایش اخیر همچنان نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» است. با دقت در ارزیابی‌های صورت گرفته متوجه می‌شویم

۲-۱. بررسی وضعیت نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک استان‌ها

رتبه‌بندی استان‌ها به ترتیب هر یک از هفت نماگر امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مناسب‌ترین تا نامناسب‌ترین ارزیابی در استان‌ها در هر نماگر، در ادامه ارائه شده است.

■ نماگر «عملکرد دولت»

نماگر «عملکرد دولت» در پاییز ۱۴۰۱ به تفکیک استان‌های کشور در جدول ۳ ارائه شده است. مقدار عددی این نماگر نسبت به فصل گذشته قدری بهتر شده، اما در میان همه نماگرها همچنان نامناسب‌ترین است.

جدول ۳. رتبه استان‌ها براساس نماگر «عملکرد دولت» در پاییز ۱۴۰۱

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	مرکزی	۷/۷۲	۱۲	خراسان جنوبی	۸/۱۳	۲۳	خراسان رضوی	۸/۳۵
۲	هرمزگان	۷/۸۸	۱۳	خراسان شمالی	۸/۱۶	۲۴	زنجان	۸/۴۱
۳	قزوین	۷/۸۹	۱۴	کردستان	۸/۲۱	۲۵	همدان	۸/۴۲
۴	کرمان	۷/۹۱	۱۵	چهارمحال و بختیاری	۸/۲۴	۲۶	قم	۸/۴۳
۵	اصفهان	۷/۹۷	۱۶	لرستان	۸/۲۵	۲۷	کرمانشاه	۸/۴۹
۶	سمنان	۷/۹۹	۱۷	تهران	۸/۲۷	۲۸	بوشهر	۸/۵۳
۷	مازندران	۸/۰۱	۱۸	گلستان	۸/۲۷	۲۹	البرز	۸/۵۳
۸	اردبیل	۸/۰۱	۱۹	کهگیلویه و بویراحمد	۸/۳۰	۳۰	ایلام	۸/۵۷
۹	آذربایجان غربی	۸/۰۶	۲۰	آذربایجان شرقی	۸/۳۰	۳۱	سیستان و بلوچستان	۸/۶۲
۱۰	گیلان	۸/۰۷	۲۱	فارس	۸/۳۰	میانگین کشوری	۸/۲۲	
۱۱	یزد	۸/۱۳	۲۲	خوزستان	۸/۳۱			

شکل ۲. وضعیت نماگر «عملکرد دولت» به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۱

■ نماگر «ثبات اقتصاد کلان»

قابل توجه این است که کمیت این نماگر نسبت به پایش قبلی نامناسب‌تر ارزیابی شده است. به عبارتی دیگر وضعیت ثبات اقتصاد کلان در پاییز ۱۴۰۱ نسبت به تابستان ۱۴۰۱ از نظر فعالان مشارکت کننده در این پایش قدری نامناسب‌تر ارزیابی شده است.

نماگر ثبات اقتصاد کلان در پاییز ۱۴۰۱ به تفکیک استان‌های کشور در جدول ۴ ارائه شده است. در این گزارش و در این نماگر، استان‌های یزد، سمنان و بوشهر نسبت به سایر استان‌ها بهتر و مناسب‌تر ارزیابی شده و استان‌های کرمانشاه، ایلام و لرستان نامناسب‌تر از بقیه بوده‌اند. نکته

جدول ۴. رتبه استان‌ها بر اساس نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در پاییز ۱۴۰۱

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	رتبه
۱	یزد	۶/۵۲	۱۲	آذربایجان غربی	۷/۴۵	۲۳	هرمزگان	۷/۷۷
۲	سمنان	۶/۸۲	۱۳	خراسان رضوی	۷/۴۹	۲۴	کرمان	۷/۷۸
۳	بوشهر	۶/۹۰	۱۴	فارس	۷/۵۳	۲۵	چهارمحال و بختیاری	۷/۸۴
۴	اصفهان	۶/۹۶	۱۵	زنجان	۷/۵۴	۲۶	خراسان شمالی	۷/۹۲
۵	خوزستان	۷/۰۱	۱۶	کردستان	۷/۵۴	۲۷	مازندران	۷/۹۸
۶	خراسان جنوبی	۷/۰۸	۱۷	همدان	۷/۵۸	۲۸	البرز	۷/۹۹
۷	تهران	۷/۲۳	۱۸	قزوین	۷/۶۱	۲۹	لرستان	۸/۰۳
۸	کهگیلویه و بویر احمد	۷/۳۲	۱۹	گلستان	۷/۶۷	۳۰	ایلام	۸/۰۸
۹	مرکزی	۷/۳۶	۲۰	قم	۷/۶۷	۳۱	کرمانشاه	۸/۲۴
۱۰	سیستان و بلوچستان	۷/۳۹	۲۱	اردبیل	۷/۷۰		میانگین کشوری	۷/۵۲
۱۱	گیلان	۷/۴۲	۲۲	آذربایجان شرقی	۷/۷۰			

شکل ۳. وضعیت نماگر «ثبات اقتصاد کلان» به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۱

■ نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت»

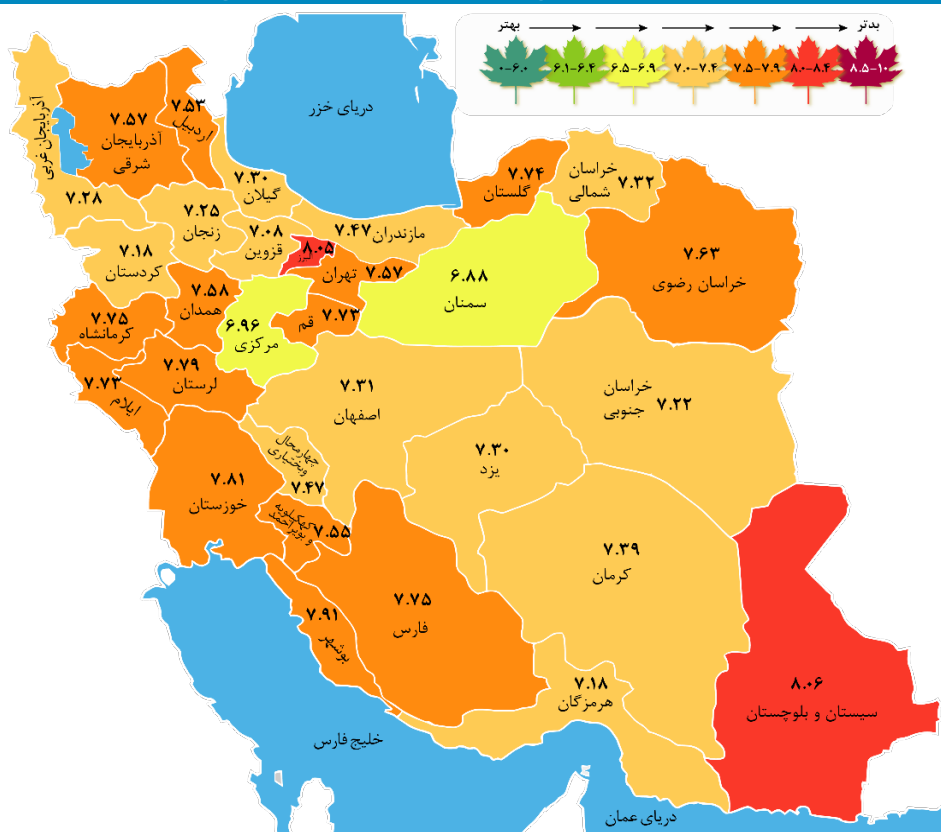
استان های سمنان، مرکزی و قزوین مناسب ترین وضعیت و استان های سیستان و بلوچستان، البرز و بوشهر نامناسب ترین وضعیت را داشته اند.

در پاییز ۱۴۰۱، این نماگر با عدد ۷/۵۰ از ۱۰ در جایگاه سومین نماگر نامناسب قرار گرفته است. در جدول ۵ رتبه بندی استان ها نمایش داده شده که در آن،

جدول ۵. رتبه استان ها بر اساس نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» در پاییز ۱۴۰۱

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	سمنان	۶/۸۸	۱۲	خراسان شمالی	۷/۳۲	۲۳	ایلام	۷/۷۳
۲	مرکزی	۶/۹۶	۱۳	کرمان	۷/۳۹	۲۴	گلستان	۷/۷۴
۳	قزوین	۷/۰۸	۱۴	مازندران	۷/۴۷	۲۵	کرمانشاه	۷/۷۵
۴	هرمزگان	۷/۱۸	۱۵	چهارمحال و بختیاری	۷/۴۷	۲۶	فارس	۷/۷۵
۵	کردستان	۷/۱۸	۱۶	اردبیل	۷/۵۳	۲۷	لرستان	۷/۷۹
۶	خراسان جنوبی	۷/۲۲	۱۷	کهگیلویه و بویر احمد	۷/۵۵	۲۸	خوزستان	۷/۸۱
۷	زنجان	۷/۲۵	۱۸	آذربایجان شرقی	۷/۵۷	۲۹	بوشهر	۷/۹۱
۸	آذربایجان غربی	۷/۲۸	۱۹	تهران	۷/۵۷	۳۰	البرز	۸/۰۵
۹	گیلان	۷/۳۰	۲۰	همدان	۷/۵۸	۳۱	سیستان و بلوچستان	۸/۰۶
۱۰	یزد	۷/۳۰	۲۱	خراسان رضوی	۷/۶۳	میانگین کشوری		۷/۵۰
۱۱	اصفهان	۷/۳۱	۲۲	قم	۷/۷۳			

شکل ۴. وضعیت نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» به تفکیک استان ها در پاییز ۱۴۰۱

نماگر شفافیت و سلامت اداری، شامل چهار مؤلفه است که همه آنها به صورت پیمایشی محاسبه شده‌اند، در پاییز ۱۴۰۱ در جایگاه چهارم نامناسب‌ترین نماگرها قرار گرفته است. جدول ۶ رتبه‌بندی استان‌ها براساس این نماگر را در مطالعه پاییز ۱۴۰۱ نشان می‌دهد. ملاحظه می‌شود

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	خراسان جنوبی	۶/۳۵	۱۲	قزوین	۶/۸۶	۲۳	فارس	۷/۰۶
۲	مرکزی	۶/۵۲	۱۳	همدان	۶/۸۸	۲۴	یزد	۷/۰۹
۳	زنجان	۶/۵۲	۱۴	البرز	۶/۹۲	۲۵	آذربایجان شرقی	۷/۱۹
۴	لرستان	۶/۵۳	۱۵	خراسان شمالی	۶/۹۴	۲۶	گیلان	۷/۲۰
۵	کهگیلویه و بویر احمد	۶/۵۷	۱۶	خراسان رضوی	۶/۹۶	۲۷	ایلام	۷/۲۱
۶	سمنان	۶/۶۲	۱۷	مازندران	۶/۹۸	۲۸	هرمزگان	۷/۲۹
۷	چهارمحال و بختیاری	۶/۶۶	۱۸	قم	۶/۹۹	۲۹	تهران	۷/۳۰
۸	کردستان	۶/۶۸	۱۹	خوزستان	۶/۹۹	۳۰	سیستان و بلوچستان	۷/۶۷
۹	اصفهان	۶/۷۱	۲۰	کرمانشاه	۷/۰۱	۳۱	گلستان	۷/۹۰
۱۰	کرمان	۶/۷۶	۲۱	بوشهر	۷/۰۵	میانگین کشوری		۶/۹۵
۱۱	اردبیل	۶/۸۶	۲۲	آذربایجان غربی	۷/۰۶			

[illegible]

■ نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی»

بلوچستان، کرمانشاه و چهارمحال و بختیاری نامناسب‌ترین ارزیابی در نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» را ارائه داده‌اند.

جدول ۷ نشان می‌دهد در تابستان ۱۴۰۱ فعالان اقتصادی استان‌های قزوین، هرمزگان و مرکزی مناسب‌ترین ارزیابی و استان‌های سیستان و

جدول ۷. رتبه استان‌ها بر اساس نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» در پاییز ۱۴۰۱

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	رتبه
۱	مرکزی	۶/۳۲	۱۲	خراسان شمالی	۶/۷۰	۲۳	ایلام	۶/۹۰
۲	قزوین	۶/۳۹	۱۳	خراسان رضوی	۶/۷۰	۲۴	چهارمحال و بختیاری	۶/۹۵
۳	هرمزگان	۶/۴۰	۱۴	اردبیل	۶/۷۲	۲۵	کرمانشاه	۶/۹۶
۴	خراسان جنوبی	۶/۴۰	۱۵	لرستان	۶/۷۳	۲۶	همدان	۷/۰۳
۵	سمنان	۶/۴۱	۱۶	آذربایجان شرقی	۶/۷۵	۲۷	خوزستان	۷/۰۵
۶	کرمان	۶/۵۱	۱۷	یزد	۶/۷۵	۲۸	زنجان	۷/۱۳
۷	آذربایجان غربی	۶/۵۴	۱۸	فارس	۶/۷۸	۲۹	تهران	۷/۱۶
۸	اصفهان	۶/۶۱	۱۹	قم	۶/۷۸	۳۰	البرز	۷/۳۱
۹	گیلان	۶/۶۷	۲۰	کردستان	۶/۷۹	۳۱	سیستان و بلوچستان	۷/۳۳
۱۰	گلستان	۶/۶۸	۲۱	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۸۲		میانگین کشوری	۶/۷۷
۱۱	مازندران	۶/۶۹	۲۲	بوشهر	۶/۸۸			

شکل ۶. وضعیت نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» از شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۱

■ نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی»

قرار گرفته و نسبت به پایش قبلی قدری مناسب‌تر ارزیابی شده است. در جدول ۸ وضعیت استان‌ها در این نماگر ارائه شده است.

نماگر فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی، دارای بیشترین مؤلفه (۹) مؤلفه) در میان هفت نماگر دیگر است که بیش از نیمی از آنها پیمایشی هستند. این نماگر در پاییز ۱۴۰۱، در رتبه ششم نامناسب‌ترین نماگرها

جدول ۸. رتبه استان‌ها در نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» پاییز ۱۴۰۱

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان
۱	کرمان	۶/۰۱	۱۲	مرکزی	۶/۵۲	۲۳	البرز
۲	هرمزگان	۶/۱۳	۱۳	اردبیل	۶/۵۵	۲۴	همدان
۳	خراسان جنوبی	۶/۲۱	۱۴	سیستان و بلوچستان	۶/۵۶	۲۵	قم
۴	سمنان	۶/۲۲	۱۵	خراسان شمالی	۶/۶۳	۲۶	بوشهر
۵	آذربایجان غربی	۶/۳۲	۱۶	کرمانشاه	۶/۶۵	۲۷	مازندران
۶	کردستان	۶/۳۷	۱۷	زنجان	۶/۶۷	۲۸	ایلام
۷	قزوین	۶/۳۹	۱۸	خوزستان	۶/۶۸	۲۹	یزد
۸	لرستان	۶/۴۲	۱۹	چهارمحال و بختیاری	۶/۷۷	۳۰	تهران
۹	کهگیلویه و بویراحمد	۶/۵۱	۲۰	آذربایجان شرقی	۶/۸۴	۳۱	اصفهان
۱۰	خراسان رضوی	۶/۵۱	۲۱	فارس	۶/۸۵	میانگین کشوری	۶/۶۷
۱۱	گیلان	۶/۵۲	۲۲	گلستان	۶/۸۹		

شکل ۷. وضعیت نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی» به تفکیک استان‌ها در پاییز ۱۴۰۱

■ **نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض»**

کهگیلویه و بویراحمد، سیستان و بلوچستان و چهار محال و بختیاری نامناسب‌ترین ارزیابی را از نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» داشته‌اند. این نماگر در پاییز ۱۴۰۱ نیز همانند پایش‌های قبلی در میان هفت نماگر، به‌عنوان مناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است.

نماگر مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض شامل هشت مؤلفه است که اکثر آنها آماری هستند. جدول ۹ رتبه‌بندی استان‌ها را براساس این نماگر نشان می‌دهد. در پاییز ۱۴۰۱ فعالان اقتصادی استان‌های سمنان، خراسان جنوبی و البرز مناسب‌ترین ارزیابی و فعالان اقتصادی استان‌های

جدول ۹. رتبه استان ها بر اساس نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» پاییز ۱۴۰۱

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	سمنان	۴/۵۱	۱۲	کرمان	۵/۰۵	۲۳	ایلام	۵/۵۴
۲	خراسان جنوبی	۴/۵۸	۱۳	یزد	۵/۱۱	۲۴	خراسان رضوی	۵/۵۵
۳	البرز	۴/۶۵	۱۴	کردستان	۵/۱۲	۲۵	همدان	۵/۵۷
۴	قزوین	۴/۶۶	۱۵	مازندران	۵/۲۴	۲۶	گلستان	۵/۵۹
۵	هرمزگان	۴/۶۷	۱۶	بوشهر	۵/۲۴	۲۷	مرکزی	۵/۶۳
۶	آذربایجان غربی	۴/۸۲	۱۷	لرستان	۵/۲۵	۲۸	کرمانشاه	۵/۶۳
۷	خراسان شمالی	۴/۸۶	۱۸	فارس	۵/۲۶	۲۹	چهارمحال و بختیاری	۵/۶۵
۸	زنجان	۴/۹۶	۱۹	خوزستان	۵/۲۸	۳۰	سیستان و بلوچستان	۶/۱۷
۹	اردبیل	۵/۰۱	۲۰	تهران	۵/۳۲	۳۱	کهگیلویه و بویر احمد	۶/۱۷
۱۰	آذربایجان شرقی	۵/۰۲	۲۱	گیلان	۵/۴۱	میانگین کشوری		۵/۲۳
۱۱	قم	۵/۰۴	۲۲	اصفهان	۵/۴۱			

شکل ۸. وضعیت نماگر «مصونیت جان و مال شهر و ندان از تعرض» به تفکیک استان هادر پاییز ۱۴۰۱

۳. بررسی مؤلفه‌های امنیت سرمایه گذاری در پاییز ۱۴۰۱

گفتنی است که برای تلفیق اطلاعات فوق (داده‌های آماری) با داده‌های پیمایشی و استخراج شاخص امنیت سرمایه گذاری برای هر استان و در نهایت برای کل کشور، پس از تهیه جدول اطلاعات نسبی ۱۷ مؤلفه، این مؤلفه‌ها نرمال سازی شده^۲ و سپس با جدول اطلاعات پیمایشی تلفیق شده‌اند. با توجه به مراحل و پیش فرض‌های مذکور، مؤلفه‌های آماری (HD) شاخص امنیت سرمایه گذاری پس از نرمال شدن برای فصل پاییز ۱۴۰۱ محاسبه می‌شود که با توجه به لزوم رعایت اختصار، جداول مربوطه در این گزارش ارائه نشده‌اند.

مطالعه این فصل نشان می‌دهد شاخص امنیت سرمایه گذاری از نظر مؤلفه‌های آماری برای فصل پاییز ۱۴۰۱ عدد میانگین ۴/۲۶ از ۱۰ (شاخص ۱۰ به معنای ناامنی مطلق سرمایه گذاری) به دست آمده است. که نسبت به فصل تابستان نامناسب تر شده است، علت اصلی آن نیز نامناسب شدن شاخص تورم مصرف کننده در فصل پاییز ۱۴۰۱ و افزایش شاخص تورم مصرف کننده نسبت به تابستان ۱۴۰۱ است. به عبارتی دیگر نوسانات نرخ تورم از جمله عوامل اصلی اثرگذار مؤلفه‌های آماری بر محاسبات شاخص امنیت سرمایه گذاری است.

۳-۱. امنیت سرمایه گذاری در ایران بر حسب ۱۷ مؤلفه آماری^۱

شاخص امنیت سرمایه گذاری در ایران شامل ۳۸ مؤلفه است که ۱۷ مؤلفه آن آماری (HD) هستند؛ یعنی سنجش آن نیاز به پیمایش و نظرخواهی ندارد و توسط نهادهای رسمی، محاسبه و اعلام می‌شوند. گفتنی است که داده‌های مربوط به مؤلفه‌های ثابت ثابت نرخ تورم، ثابت نرخ ارز و ثابت مسئولان استانی^۲ به روزرسانی شده براساس داده‌های پاییز ۱۴۰۱ بوده و داده‌های مربوط به مؤلفه‌های رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری و ضریب نفوذ بیمه مربوط به سال ۱۴۰۰ است و سایر داده‌های مربوط به مؤلفه‌های باقی مانده براساس آخرین سالنامه منتشر شده و در دسترس قوه قضائیه برای سال ۱۴۰۰ در تحلیل‌ها مورد استفاده قرار گرفته است.

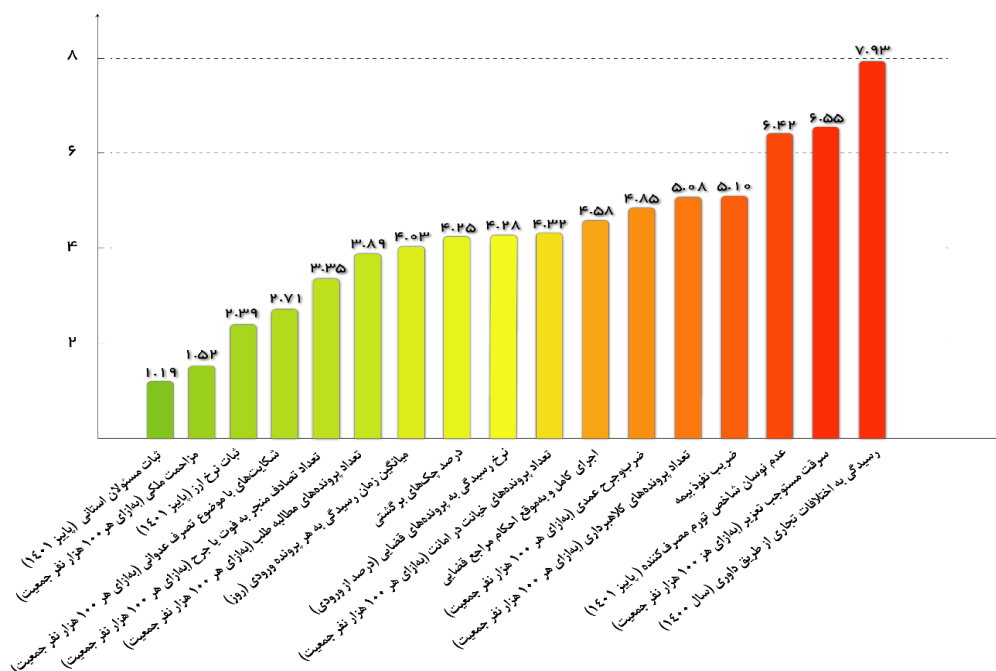
همان‌طور که در پایش‌های قبلی توضیح داده شده است دو نماگر شفافیت و سلامت اداری و نماگر عملکرد دولت صرفاً براساس مؤلفه‌های پیمایشی سنجش و ارزیابی می‌شوند و هیچ مؤلفه آماری برای آنها در نظر گرفته نشده است. به عبارتی وضعیت آنها دقیقاً براساس فصل مورد سنجش مورد ارزیابی قرار می‌گیرند.

1. Hard Data

۲. با توجه به بررسی‌های به عمل آمده، دستگاه‌های اجرایی مورد نظر در پایش امنیت سرمایه گذاری، اطلاعات مورد نیاز را یا در سایت رسمی خود بارگذاری کرده یا در اختیار تیم اجرایی پایش می‌گذارند؛ توضیح اینکه بعد از گذشت هر فصل در ماه دوم فصل بعدی دریافت استعلامات تغییرات مقامات اجرایی مورد نظر آغاز می‌شود؛ آن دسته از دستگاه‌ها که اطلاعات را در سایت خود بارگذاری نکرده باشند به صورت تلفنی از کانال‌های مربوطه و یا از طریق نامه نگاری، تغییرات مقامات استانی مورد استعلام قرار می‌گیرد (برای مثال، برای پایش پاییز، از ابتدای بهمن ماه دریافت اطلاعات مورد نیاز آغاز شده و تا آخر فصل زمستان به طول انجامیده است).

۳. در موضوع نرمال سازی جدول اطلاعات نسبی مؤلفه‌های آماری توجه به نکات زیر ضروری است:
اولاً آمار برخی مؤلفه‌ها برای چند استان در دسترس نبوده است، زیرا در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۴۰۰ برای هر استان اطلاعات مورد نیاز این پایش از جداولی با عنوان «۱۰ موضوع اول اتهام پرونده‌های ورودی واحدهای قضایی استان...» استخراج شده است، اما به دلیل آنکه مؤلفه مورد نیاز برای پایش در طول بازه زمانی مورد سنجش (فصل پاییز) در جدول فوق با عنوان «۱۰ موضوع اول اتهام پرونده‌های ورودی واحدهای قضایی استان...» برای برخی استان‌ها وجود نداشته است، بنابراین برای آنکه بتوانیم تحلیل آماری داشته باشیم، معادل عدد موجود برای آن استان در سالنامه سال گذشته و یا حداقل عدد ذکر شده برای آن مؤلفه برای سایر استان‌ها در سالنامه سال ۱۴۰۰ برای استان فاقد آمار به کار برده شده است. ثانیاً برای آن دسته از مؤلفه‌هایی که در منابع آماری در دسترس، میزان آن نسبت به جمعیت استان مربوطه (شاخص براساس ۱۰۰ هزار نفر) بیان نشده، بنابراین لازم بوده عدد مؤلفه کسب شده بر جمعیت هر استان تقسیم و سپس ضرب در ۱۰۰ هزار شود تا همانند سایر مؤلفه‌ها بتوان آنها را نرمال کرد. در اعداد نرمال شده، برای هیچ استانی ضریب وزنی خاصی نیز اعمال نشده است.

نمودار ۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران بر حسب مؤلفه‌های آماری در پاییز ۱۴۰۱ (۱۰ بدترین ارزیابی)

جدول ۱۰. ارزیابی ۱۷ مؤلفه آماری امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۱

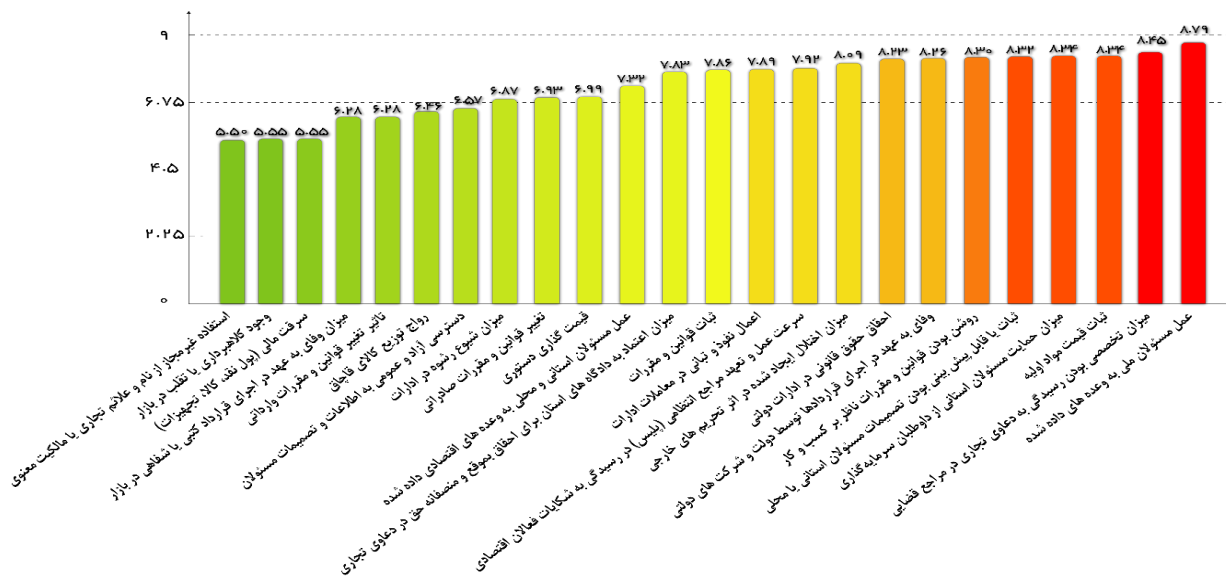
عنوان مؤلفه		پاییز ۱۴۰۱		تابستان ۱۴۰۱	
رتبه	ارزیابی	رتبه	ارزیابی	رتبه	ارزیابی
۱	رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری (سال ۱۴۰۰)	۱	۷/۹۳	۱	۷/۹۳
۲	سرقت مستوجب تعزیر (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	۲	۶/۵۵	۲	۶/۵۵
۳	عدم نوسان شاخص تورم مصرف‌کننده (پاییز ۱۴۰۱)	۳	۶/۴۲	۳	۵/۷۷
۴	ضریب نفوذ بیمه	۴	۵/۱۰	۴	۵/۱۰
۵	تعداد پرونده‌های کلاهبرداری (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	۵	۵/۰۸	۵	۵/۰۸
۶	ضرب و جرح عمدی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	۶	۴/۸۵	۶	۴/۸۵
۷	اجرای کامل و به موقع احکام مراجع قضایی	۷	۴/۵۸	۷	۴/۵۸
۸	تعداد پرونده‌های خیانت در امانت (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	۸	۴/۳۲	۸	۴/۳۲
۹	نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی)	۹	۴/۲۸	۹	۴/۲۸
۱۰	درصد چک‌های برگشتی	۱۰	۴/۲۵	۱۰	۴/۲۵
۱۱	میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی (روز)	۱۱	۴/۰۳	۱۱	۴/۰۳
۱۲	تعداد پرونده‌های مطالبه طلب (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	۱۲	۳/۸۹	۱۲	۳/۸۹
۱۳	تعداد تصادفات منجر به فوت یا جرح (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	۱۳	۳/۳۵	۱۳	۳/۳۵
۱۴	شکایت‌هایی با موضوع تصرف عدوانی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	۱۴	۲/۷۱	۱۴	۲/۷۱
۱۵	ثبات نرخ ارز (پاییز ۱۴۰۱)	۱۵	۲/۳۹	۱۷	۰/۹۸
۱۶	مزا حمت ملکی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت)	۱۶	۱/۵۲	۱۵	۱/۵۲
۱۷	ثبات مسئولان استانی (پاییز ۱۴۰۱)	۱۷	۱/۱۹	۱۶	۱/۳۴
میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی		۴/۲۶		۴/۱۵	

۲-۳. امنیت سرمایه گذاری در ایران بر حسب ۲۱ مؤلفه پیمایشی

نامناسب قرار گرفته است. از طرفی دیگر مؤلفه «عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده» که همواره جزء ۳ مؤلفه نامناسب در پایش‌ها ارزیابی می‌شده است برای اولین بار با مناسب ارزیابی شدن وضعیت آن - که در پایش قبلی دومین مؤلفه نامناسب پیمایشی بوده - به یازدهمین مؤلفه نامناسب ارتقا یافته است. به عبارت دیگر این مناسب شدن در پایش پاییز ۱۴۰۱ احتمالاً حکایت از این موضوع دارد که فعالان کسب و کار مشارکت‌کننده در این پایش از نتایج ناشی از وعده‌های مسئولان استانی و محلی نسبت به دوره‌های قبلی برخوردار شده‌اند و تا حدودی اعلام رضایت از ایشان را در ارزیابی این دوره نشان داده‌اند و در صورتی که این وضعیت (مناسب شدن) برای این مؤلفه در پایش‌های آتی، ادامه‌دار باشد می‌تواند بسیار حائز اهمیت باشد.

ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه از وضعیت مؤلفه‌های پیمایشی (پرسش‌نامه) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (نمره ۱۰ بدترین ارزیابی و صفر مناسب‌ترین ارزیابی) براساس نتایج حاصل از مشارکت فعالان کسب و کار در این پایش در نمودار ۲ ارائه شده است. مقایسه نتایج ارزیابی پاییز ۱۴۰۱ با تابستان ۱۴۰۱ و فصول گذشته نشان می‌دهد متأسفانه همچنان مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» حائز نامناسب‌ترین ارزیابی شده است. با بررسی ارزیابی فعالان اقتصادی از مؤلفه‌های پیمایشی در پایش پاییز ۱۴۰۱ در می‌یابیم که برای اولین بار در طی چند پایش گذشته به ناگهان مؤلفه «میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعوای تجاری در مراجع قضایی» با ارزیابی نامناسب‌تری نسبت به سایر موارد مواجه شده و در جایگاه دومین مؤلفه

نمودار ۲. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه گذاری در پاییز ۱۴۰۱ (۱۰ بدترین ارزیابی)

جدول ۱۱. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در پاییز ۱۴۰۱ و مقایسه وضعیت آن با تابستان ۱۴۰۱

تابستان ۱۴۰۱		پاییز ۱۴۰۱		عنوان مؤلفه
ارزیابی	رتبه	ارزیابی	رتبه	
۴/۹۲	۱	۵/۵	۱	استفاده غیر مجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی
۵/۳۰	۲	۵/۵۵	۲	وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار
۵/۷۳	۴	۵/۵۵	۳	سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)
۶/۲۹	۵	۶/۲۸	۴	میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار
۶/۸۰	۶	۶/۲۸	۵	تأثیر تغییر قوانین و مقررات وارداتی
۵/۶۵	۳	۶/۴۶	۶	رواج توزیع کالای قاچاق
۶/۸۴	۷	۶/۵۷	۷	دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان
۶/۸۶	۸	۶/۸۷	۸	میزان شیوع رشوه در ادارات
۷/۰۴	۱۰	۶/۹۳	۹	تغییر قوانین و مقررات صادراتی
۶/۸۹	۹	۶/۹۹	۱۰	قیمت‌گذاری دستوری
۸/۸۷	۲۳	۷/۳۲	۱۱	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده
۷/۷۳	۱۲	۷/۸۳	۱۲	میزان اعتماد به دادگاه‌های استان برای احقاقی به موقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری
۷/۷۲	۱۱	۷/۸۶	۱۳	ثبات قوانین و مقررات
۷/۹۰	۱۴	۷/۸۹	۱۴	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات
۷/۸۰	۱۳	۷/۹۲	۱۵	سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایات فعالان اقتصادی
۸/۲۰	۱۷	۸/۰۹	۱۶	میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی
۸/۲۱	۱۸	۸/۲۳	۱۷	احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی
۸/۰۲	۱۵	۸/۲۶	۱۸	وفای به عهد در اجرای قراردادها توسط دولت و شرکت‌های دولتی
۸/۱۵	۱۶	۸/۳۰	۱۹	واضح بودن قوانین و مقررات ناظر بر کسب و کار
۸/۵۷	۲۱	۸/۳۲	۲۰	ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی
۸/۶۰	۲۲	۸/۳۴	۲۱	میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری
۸/۴۷	۲۰	۸/۳۴	۲۲	ثبات قیمت مواد اولیه
۸/۲۶	۱۹	۸/۴۵	۲۳	میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی
۹/۲۰	۲۴	۸/۷۹	۲۴	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده
۵۲/۷		۴۶/۷		میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی (۲۱ مؤلفه اصلی)

توضیح: ۱۰ = بدترین ارزیابی و رتبه بالاتر = وضعیت نامناسب‌تر را نشان می‌دهد.

- در محاسبه میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی سه مؤلفه جدید (تأثیر تغییر قوانین و مقررات وارداتی، قیمت‌گذاری دستوری و تغییر قوانین و مقررات صادراتی) قرار داده نشده‌اند

صادراتی» به شدت نامناسب‌تر ارزیابی شده‌اند. در حالی که با مقایسه روند آنها در پایش پاییز ۱۴۰۱ نسبت به تابستان ۱۴۰۱ در می‌یابیم که دو مؤلفه «تأثیر تغییر قوانین و مقررات وارداتی» و «تغییر قوانین و مقررات صادراتی» قدری مناسب‌تر شده و مؤلفه «قیمت‌گذاری دستوری» در این بازه زمانی نامناسب‌تر ارزیابی شده است. مطلب دیگر آنکه نامناسب‌ترین مؤلفه در طی پایش‌های متوالی یعنی مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» در پایش پاییز نسبت به تابستان از منظر کمیتی کاهش یافته و مناسب‌تر شده است اما همچنان در میان همه مؤلفه‌های پیمایشی نامناسب‌ترین وضعیت را به خود اختصاص می‌دهد.

جدول ۱۱ به عبارتی نشان‌دهنده میزان تغییرات رتبه‌ای مؤلفه‌های پیمایشی در مقایسه با هم طی دو دوره متوالی پایش است؛ در اصل اگر میزان تغییرات رتبه‌ای در پایش‌های مورد سنجش بیشتر باشد باید دقت شود که چرا در آن دوره، وضعیت مؤلفه مورد نظر، به آن میزان تغییر کرده است (چه از منظر مناسب‌تر شدن یا نامناسب‌تر شدن).

از ابتدای پایش‌های سال ۱۴۰۱ سه مؤلفه برای بار اول در پرسش‌نامه از فعالان اقتصادی قرار گرفت که تحلیل آنها نشان می‌دهد که در تابستان ۱۴۰۱ نسبت به بهار ۱۴۰۱ هر سه مؤلفه «تأثیر تغییر قوانین و مقررات وارداتی»، «قیمت‌گذاری دستوری» و «تغییر قوانین و مقررات

۳-۳. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک حوزه‌های کاری

یکی دیگر از اطلاعات قابل ارائه در این پایش، ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پژوهش از امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری است که در جدول ۱۲ ارائه شده است.

جدول ۱۲. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک حوزه‌های کاری در مطالعه در پاییز ۱۴۰۱

تغییر وضعیت پاییز ۱۴۰۱ نسبت به تابستان ۱۴۰۱	بهار ۱۴۰۱	تابستان ۱۴۰۱	پاییز ۱۴۰۱	حوزه کاری
نامناسب‌تر	۷/۵۲	۷/۸۶	۷/۹۳	نفت خام و گاز طبیعی، تأمین آب، برق و گاز
نامناسب‌تر	۷/۴۴	۷/۶۴	۷/۶۷	ارتباطات، توزیع و ... (حمل و نقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی)
مناسب‌تر	۷/۲۷	۷/۶۸	۷/۶۵	دامداری، مرغداری و شیلات
مناسب‌تر	۷/۱۰	۷/۵۸	۷/۵۷	هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا
مناسب‌تر	۷/۲۹	۷/۵۸	۷/۵۵	خدمات (آموزش، بهداشت و ...)
نامناسب‌تر	۷/۱۹	۷/۴۷	۷/۵۱	زراعت، باغداری و جنگلداری
نامناسب‌تر	۷/۰۷	۷/۳۷	۷/۴۲	خدمات تولیدی (واسطه‌گری مالی، بانک، بیمه، مستغلات اجاره و فعالیت‌های کسب‌وکار)
نامناسب‌تر	۷/۰۸	۷/۳۶	۷/۳۹	صنعت (شامل کلیه صنعت و موارد مرتبط با ساختمان)
نامناسب‌تر	۵/۹۷	۶/۷۲	۷/۱۹	معدن به‌جز نفت و گاز

توضیح: داده‌های جدول فوق برحسب مؤلفه‌های پیمایشی است.

تهیه و توزیع غذا، خدمات (آموزش، بهداشت و ...) و زراعت، باغداری و جنگلداری به مقدار ناچیزی نسبت به پایش قبلی مناسب‌تر ارزیابی شده‌اند که البته به بررسی کمیت آنها در اصل در می‌یابیم که چندان تغییر محسوس و قابل اعتنایی در این زمینه نکرده‌اند.

بررسی وضعیت حوزه کاری در پایش امنیت سرمایه‌گذاری فصل پاییز ۱۴۰۱ نشان می‌دهد که از منظر فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه حوزه کاری «نفت خام و گاز طبیعی، تأمین آب، برق و گاز» همچنان نامناسب‌ترین وضعیت را در میان تمام حوزه‌های کاری به خود اختصاص داده است. قابل ذکر است سه حوزه کاری هتل، رستوران،

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

پایش از فعالان کسب‌وکار) و البته دلایل متعدد دیگری که امکان پرداختن به آنها در این گزارش وجود ندارد، در این مطالعه با عدم کفایت مناسب آماری نمونه‌های مورد نیاز در پر کردن پرسش‌نامه مربوط به این پایش برای برخی استان‌ها مواجه بوده‌ایم. بنابراین براساس اصول آماری امکان تطبیق یافته‌ها به کل استان‌ها وجود ندارد و صرفاً به دلیل رعایت توالی تهیه و تدوین گزارش‌های پایش و ثبت حداقل داده‌ها در روند تحلیل پایش‌ها تصمیم به انتشار گزارش پایش پاییز ۱۴۰۱ گرفته شده است. امید است در فصول آتی پایش با افزایش مشارکت‌کنندگان بتوان با اطمینان بالاتری داده‌های پایش را تجزیه و تحلیل کرد.

گزارش حاضر، ارزیابی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برای فصل پاییز ۱۴۰۱ و محاسبه ۷ نماگر مربوطه است. براساس محاسبات انجام شده شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران که با استفاده از دو مجموعه داده‌های پیمایشی و آماری تهیه می‌شود در پاییز ۱۴۰۱ همانند تابستان ۱۴۰۱ بدون تغییری با کمیت ۱۰/۶۸۲ (۱۰ بدترین حالت) سنجیده شده که براساس این تحقیق نتایج زیر قابل ذکر است:

۱. در تحلیل یافته‌های پایش پاییز ۱۴۰۱ باید دقت شود که به دلیل اتفاقات رخ داده در انتهای شهریور ماه ۱۴۰۱ و ادامه ناامنی‌ها در طول فصل پاییز ۱۴۰۱ (دقیقاً مصادف بود با زمان ۳ هفته‌ای

۵. در این مطالعه، به ترتیب مؤلفه‌های «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۷۹)» که در پایش قبلی با کمیت (۹/۲۰)، مؤلفه «میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی (۸/۴۵)» که در پایش قبلی (۸/۲۶) و مؤلفه «ثبات قیمت مواد اولیه (۸/۳۴)» که در پایش قبلی (۸/۴۷) بوده است، نامناسب‌ترین و بدترین ارزیابی‌ها را به خود اختصاص داده‌اند که این امر نشان از ضرورت عمل به وعده‌ها و قراردادهای توسط نهادهای دولتی و سازمان‌ها و نهادهای ذیل قوه مجریه دارد. **تکرار تعداد دفعات نامناسب ارزیابی شدن مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده»** (جزء دو رتبه اول نامناسب‌ترین مؤلفه‌ها در طی چندین دوره گذشته) **نشان‌دهنده حساسیت و توجه بسیار بالای فعالان کسب و کار مشارکت‌کننده در این سلسله مطالعات نسبت به صحبت‌ها و قول و وعده‌های داده شده مسئولان کشور و اثرگذاری بسیار بالای صحبت‌های آنها در فضای کلی امنیت سرمایه‌گذاری است.** قطعاً تداوم این روند و آثار آن بر کارآفرینان واقعی و سرمایه‌گذاران بالقوه برای مشارکت در اقتصاد و بهبود کارایی، هزینه‌های سنگینی بر کل اقتصاد کشور تحمیل می‌کند.

۶. در این پایش برای اولین بار دو مؤلفه «میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی (۸/۴۵)» و مؤلفه «ثبات قیمت مواد اولیه (۸/۳۴)» به عنوان دومین و سومین مؤلفه نامناسب که نسبت به پایش‌های گذشته نامناسب‌تر ارزیابی شده‌اند، شناخته می‌شوند. بررسی این موضوع در پایش‌های آتی در صورت تداوم این مدل ارزیابی می‌تواند نشان‌دهنده میزان بالای اثرگذاری این دو مؤلفه در پایش امنیت سرمایه‌گذاری نسبت به سایر مؤلفه‌ها باشد.

۷. در پایش پاییز ۱۴۰۱ نیز همانند پایش تابستان ۱۴۰۱ مجدداً فعالان مشارکت‌کننده در حوزه فعالیت نفت خام و گاز طبیعی، تأمین آب، برق و گاز نامناسب‌ترین ارزیابی را در میان سایر حوزه‌های کاری اعلام کرده‌اند؛ و فعالان مشارکت‌کننده در حوزه کاری معدن به جز نفت گاز نیز مناسب‌ترین ارزیابی را اعلام کرده‌اند. این نکته قابل توجه است که به دلیل آنکه تعداد فعالان مشغول در حوزه کاری معدن بسیار کمتر از سایر حوزه‌ها هستند بنابراین ارزیابی آنها نیز می‌تواند نسبت به سایر کمترین کمیت را نشان دهد. البته این امر لزوماً حاکی از مناسب بودن وضعیت این حوزه کاری نسبت به سایر حوزه‌ها نیست.

۲. با مقایسه رتبه‌بندی استان‌ها در می‌یابیم که در قسمت نامناسب‌ترین استان‌ها، در پایش‌های گذشته معمولاً استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، چهارمحال و بختیاری، ایلام و تهران در اکثر مواقع در انتهای رتبه‌بندی در مؤلفه‌های آماری قرار داشته‌اند. اما در پایش پاییز ۱۴۰۱ نیز همانند پایش تابستان ۱۴۰۱ با نامناسب‌تر ارزیابی شدن وضعیت سایر استان‌ها به خصوص استان سیستان و بلوچستان و استان گلستان، آن دسته از استان‌هایی که همواره در رتبه‌های آخر (نامناسب‌ترین وضعیت‌ها) قرار می‌گرفته‌اند به نسبت از وضعیت مناسب‌تری برخوردار شده‌اند و در رتبه‌بندی وضعیت بهتری نسبت به گذشته پیدا کرده‌اند. ادامه تغییر رتبه‌بندی و وضعیت استان‌ها می‌تواند برای مقامات استانی جهت بررسی چرایی، قابل پیگیری و بررسی‌های لازم باشد.

۳. در پاییز ۱۴۰۱ همانند چند پایش قبلی نماگر «عملکرد دولت» با کمیت ۸/۲۲ مجدداً به عنوان نامناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است؛ باید دقت شود که مقدار کمی این عدد نسبت به پایش تابستان ۱۴۰۱ که دارای کمیت ۸/۳۳ بوده با کاهش مواجه شده که نشان از قدری مناسب‌تر شدن روند آن نسبت به گذشته است؛ ادامه این روند و بررسی آن در گزارش‌های آتی می‌تواند پیام‌ها و تحلیل‌های قابل توجهی برای تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران داشته باشد. گفتنی است مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده نماگر «عملکرد دولت» عبارتند از: سهولت احقاق حقوق قانونی شهروندان در ادارات (مؤلفه پیمایشی)، اختلال در کسب و کار بر اثر تحریم‌های جدید خارجی (مؤلفه پیمایشی) و حمایت و همراهی واقعی مقامات استانی از داوطلبان سرمایه‌گذار (مؤلفه پیمایشی). در عین حال در پاییز ۱۴۰۱ نیز همانند چند مطالعه گذشته، مجدداً نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» مناسب‌ترین نماگر در میان سایر نماگرها بوده است.

۴. نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در پاییز ۱۴۰۱ با کمیت ۷/۵۲ در عین حال که در جایگاه دومین نماگر نامناسب قرار گرفته است نسبت به تابستان ۱۴۰۱ که با کمیت ۷/۴۲ (در جایگاه دومین نماگر نامناسب قرار داشت) به نسبت نامناسب‌تر از گذشته ارزیابی شده است. البته در خصوص این نماگر لازم است در پایش‌های آینده با دقت روند آن مورد توجه قرار گیرد؛ در این بررسی باید مشخص شود که اولاً چه عواملی باعث شده‌اند وضعیت این نماگر تغییر یابد و ثانیاً آیا آن موارد پایدار و تکرار شونده خواهند بود یا خیر؟

اگر ۵. فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی (۹ مؤلفه: ۵

پیمایشی و ۴ آماری)

۱. وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار (مؤلفه پیمایشی)،
۲. میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار (مؤلفه پیمایشی)،
۳. وفای به عهد در اجرای قراردادها توسط دولت (مؤلفه پیمایشی)،
۴. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (مؤلفه پیمایشی)،
۵. عمل مسئولان محلی به وعده‌های داده شده (مؤلفه پیمایشی)،
۶. تعداد پرونده‌های خیانت در امانت (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)،
۷. تعداد پرونده‌های مطالبه طلب (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)،
۸. درصد چک‌های برگشتی (مؤلفه آماری)،
۹. تعداد پرونده‌های کلاهبرداری (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری).

نماگر ۶. مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (۸ مؤلفه: ۲

پیمایشی و ۶ آماری)

۱. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات و ماشین‌آلات) (مؤلفه پیمایشی)،
۲. سرقت یا استفاده غیرمجاز از علائم تجاری یا مالکیت معنوی (مؤلفه پیمایشی)،
۳. سرقت مستوجب تعزیر (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)،
۴. تصرف عدوان (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)،
۵. مزاحمت ملکی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)،
۶. ضرب و جرح عمدی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)،
۷. تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)،
۸. ضریب نفوذ بیمه (مؤلفه آماری).

نماگر ۷. عملکرد دولت (۳ مؤلفه پیمایشی)

۱. سهولت احقاق حقوق قانونی شهروندان در ادارات (مؤلفه پیمایشی)،
۲. اختلال در کسب و کار بر اثر تحریم‌های جدید خارجی (مؤلفه پیمایشی)،
۳. حمایت و همراهی واقعی مقامات استانی از داوطلبان سرمایه‌گذار (مؤلفه پیمایشی).

شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران شامل ۷ نماگر و ۳۸ مؤلفه (۱۷ مؤلفه آماری^۱ و ۲۱ مؤلفه پیمایشی)^۲ نهایی و به‌شرح زیر است:

نماگر ۱. تعریف و تضمین حقوق مالکیت (۷ مؤلفه: ۳ پیمایشی و ۴ آماری)

۱. اعتماد به دستگاه قضایی برای احقاق به موقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری و مالی (مؤلفه پیمایشی)،
۲. سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایت فعالان اقتصادی (مؤلفه پیمایشی)،
۳. تخصصی‌بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی (مؤلفه پیمایشی)،
۴. اجرای کامل و به موقع احکام مراجع قضایی (مؤلفه آماری)،
۵. رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری (مؤلفه آماری)،
۶. نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی) (مؤلفه آماری)،
۷. میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی (روز) (مؤلفه آماری).

نماگر ۲. ثبات اقتصاد کلان (۳ مؤلفه: ۱ پیمایشی و ۲ آماری)

۱. ثبات قیمت مواد اولیه (مؤلفه پیمایشی)،
۲. ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده (مؤلفه آماری)،
۳. ثبات نرخ ارز (مؤلفه آماری).

نماگر ۳. ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی (۴ مؤلفه: ۳ پیمایشی و ۱ آماری)

۱. ثبات یا پیش‌بینی‌پذیری قوانین و مقررات (مصوبه مجلس یا هیئت دولت یا وزرا) (مؤلفه پیمایشی)،
۲. ثبات یا پیش‌بینی‌پذیری رویه‌های اجرایی (تصمیمات مسئولان استانی یا محلی) (مؤلفه پیمایشی)،
۳. روشن و غیرقابل تفسیر بودن قوانین و مقررات ناظر به کسب و کار (مؤلفه پیمایشی)،
۴. ثبات مسئولان استانی (مؤلفه آماری).

نماگر ۴. شفافیت و سلامت اداری (۴ مؤلفه: ۴ پیمایشی)

۱. توزیع کالای قاچاق به ضرر بخشی از فعالان اقتصادی در بازار (مؤلفه پیمایشی)،
۲. دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیم‌های مسئولان (مؤلفه پیمایشی)،
۳. میزان شیوع رشوه در ادارات (مؤلفه پیمایشی)،
۴. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات حکومتی (مؤلفه پیمایشی).

- تعداد ۳۰۵۲ پرسش‌نامه معتبر و تکمیل شده توسط فعالان اقتصادی از سراسر کشور مربوط به پاییز ۱۴۰۱ که فایل‌های پرسش‌نامه‌ها در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی، گروه مطالعات محیط کسب و کار و تنظیم‌گری بخشی) محفوظ است.
۱. بیمه مرکزی ایران، سالنامه آماری صنعت بیمه، ۱۳۹۶، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰.
 ۲. سیاح، سیدامیر و دیگران. «سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران: چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها (ویرایش اول)»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۵۸۵۲، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۷.
 ۳. حسین‌زاده بحرینی، محمدحسین و سیدسعید ملک‌السادات. «موانع نهادی سرمایه‌گذاری و کسب و کار در ایران»، پژوهش‌نامه بازرگانی، تابستان ۱۳۹۰، دوره ۱۵، ش ۵۹.
 ۴. دسوتو، هرماندو. راز سرمایه: چرا سرمایه‌داری در غرب موفق می‌شود و در جاهای دیگر شکست می‌خورد؟ ترجمه فریدون تفضلی، تهران، نشر نی، ۱۳۸۶.
 ۵. سیاح، سیدامیر. «آموزه‌های ۱۶ دوره ارزیابی فصلی محیط کسب و کار در ایران طی پاییز ۱۳۸۹ تا تابستان ۱۳۹۳»، مجلس و راهبرد، سال بیست‌وسوم، ش ۸۵، بهار ۱۳۹۵.
 ۶. تهرانی، ایمان و قنبری، امین. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۵. تابستان ۱۴۰۰» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۱۳۶، اسفندماه ۱۴۰۰.
 ۷. تهرانی، ایمان و قنبری، امین. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۶. پاییز ۱۴۰۰» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۲۶۶، خردادماه ۱۴۰۱.
 ۸. تهرانی، ایمان و قنبری، امین. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۷. زمستان ۱۴۰۰» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۴۴۶، مهرماه ۱۴۰۱.
 ۹. تهرانی، ایمان و قنبری، امین. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۸. بهار ۱۴۰۱» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۸۸۳۲، اسفندماه ۱۴۰۱.
 ۱۰. تهرانی، ایمان و قنبری، امین. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۹. تابستان ۱۴۰۱» به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۹۱۷۰، فروردین‌ماه ۱۴۰۲.
 ۱۱. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، درباره مقابله با شیوع ویروس کرونا (۴۰) ارزیابی ابعاد اقتصاد کلان شیوع ویروس کرونا (ویرایش اول) (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۰۱۱، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹.
 ۱۲. مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، سالنامه عمومی قوه قضائیه، ۱۴۰۰.
 ۱۳. مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه (معاونت آمار و اطلاعات)، سالنامه آماری قوه قضائیه، سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ (جلد ۱)، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰.
 ۱۴. گزارش عملکرد واحدهای قضایی، مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه، معاونت آمار و اطلاعات، اسفندماه ۱۴۰۰.
 ۱۵. مرکز آمار ایران، «گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک استان، دی‌ماه ۱۴۰۱»، ۱۴۰۱/۱۰/۸.
16. Cochran, W. G. (2007). Sampling Techniques. John Wiley & Sons.
17. Sarmah, H. K., & Hazarika, B. B. (2012). Importance of the Size of Sample and Its Determination in the Context of Data Related to the Schools of Greater Guwahati. Bull. Gauhati Univ. Math. Assoc, 12, 55-76.
18. Sarmah, H. K., Hazarika, B. B., & Choudhury, G. (2013). An Investigation on Effect of Bias on Determination of Sample Size on the Basis of Data Related to the Students of Schools of Guwahati. International Journal of Applied Mathematics and Statistical Sciences, 2(1), 33-48.
19. Kotrlik, J. W. K. J. W., & Higgins, C. C. H. C. C. (2001). Organizational Research: Determining Appropriate Sample Size in Survey Research Appropriate Sample Size in Survey Research. Information Technology, Learning, and Performance Journal, 19(1), 43.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir